

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési fijak, nyilatkozatok és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Telefon szám 34.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Nyilttér petítésora 50 fillér.

Felelős szerkesztő:

ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdos:

STRAUSZ SANDOR.

Termeljünk többet!

Jelszavak usznak a levegőben Termeljünk többet! — hangzik el minden oldalról. De hogyan termeljünk többet? A jelszavak még nem vezetnek hozzá. A tudás kultúrából kell merítenünk.

Szójunk hát a tudás szemüvegén a többtermelés kérdéséhez.

A tavaszi kalászosok gyenge termésének oka az, hogy hazánkban május végétől többnyire szárazság áll be, ameddig a tavaszi kalászosok még nem fejlődtek annyira, hogy a szárazság rájuk káros hatással ne volna, hogy fejlődésüket meg ne akadályozza; másik oka pedig az, hogy a tavaszi kalászosokat, külföldön pedig a zabot, rendszerint olyan földbe vetik, amely istállótrágyát már régen kapott, amely tehát táplálékanyagokban szegény. Ezeket a hibákat kellene tehát javítani, hogy a tavasznál is nagyobb termésadagot érjessen el s ezeken a hibákon lehet és pedig könnyen segíteni.

A javítás elsőbbsége is abban áll, hogy minden tavaszi kalászos alá, októberben ősszel kell felszántani a talajt, mert kelségtelenül be van bizonyítva, hogy az a talaj, amely telen át felszántott állapotban áll, sokkal több vizet fogad be, mint az, amely felteszántottat marad. Ha pedig a talajban sok a víz, akkor a növény a szárazságot jobban bírja el. Tehát tavaszi kalászosok alá ősszel kell a talajt szántani és borotálni, hogy fel tudje mondni inkább elpróztatni. Tavasszal azután szántani nem szabad,

mert a tavaszi szántás nagyon elősegíti a talajban lévő víz elpárologását s így a talaj kiszáradását. Ha van a gazdának tárcsásboronája, akkor azzal járassa meg tavasszal a talajt s azután vessen. Ha nincs tárcsásboronája, akkor használjon rugós borotát, extirpátort, vagy ezeknek helyében inkább közönséges hosszú fogu borotát s járassa ezekkel keresztül-kasát talaját, semhogy keveri menjen neki. Ilyen eljárás által talaját felszántottként egy hosszú szárazság után is több ezer hektóliterrel tartalmaz több vizet, mint az a talaj, amely ősszel em, hanem csak tavasszal kell megszántva.

A másik oka a tavaszi gyenge termésatlagoznak az, hogy a talajban a növényzet nem talal elegendő lapályanyagot, mert az istállótrágyától nagyon keveset esik az a talajra, amelybe tavaszi fejt vetve s a hely megtrágyázni istállótrágyával nem lehet, mert nem esik, hogy a kopások és fakarmány-növények kivétel a tavaszi kalászosok alá is jusson istállótrágya. Ha nem igenis meg lehet trágyázni műtrágyával, szuperfoszfáttal, amely rendszerint olyan nagy mennyiségűt tartalmaz, hogy ára kétszeresen, háromszorosan térül meg.

A szuperfoszfátot is azonban ősszel, szántás előtt kell kiszórni a talajra, mert terméshozó hatása ebben az esetben sokkalta bizonyosabb, mint ha csak tavasszal szóráljuk az ki. Ha ugyanis ősszel szórjuk ki tavasszal alá a szuperfoszfátot, akkor a hó téli nedvesség feloldja a műtrágyát s ilyen feloldott állapotban, akkor amikor a

magot beveteljük, azonnal táplálhatja a gyökereket verő csirát. Ha ellenben tavasszal hagyjuk a szuperfoszfát kiszórását, akkor esetleg szárazság áll be, aminek következtében a foszforsav nem oldódik fel akkor, amikor arra a növénynek éppen szüksége volna s így a szuperfoszfát hatását nem anélkül a tavaszi kalászosnál fejti ki, amely alá éppen adtuk s amelynél természetbőllet akarunk elérni, hanem majd csak az utána következő növénynél. Ha az őszi kiszórást elmulasztottuk volna, nagyon kora tavaszra, február végén március első napjaiban kell rászórni a szántásra s mihelyt lehet, beborotálni.

A jó gazdának tehát most ősszel kell már a tavaszi kalászosok elvetésére is gondolni s a tavaszoknak szánt talajt már most ősszel kell műtrágyával ellátni, azután megszántani s esetleg ismételtén is megborotolni. Nemelyeknek azon feltétele, hogy az ősszel kiszórt szuperfoszfátnak egy része telen át veszendőbe megy, egyáltalán nem állja meg a helyét, mert a vízben feloldott foszforsav azonnal hozzá kötődik a talaj részecskéhez s ott megmarad, amíg a növények gyökerei hasznukra nem fordílják.

Ruzsicska Kálmán beszámolója.

Egy három évtizedre visszanyúló hivatalos tenykedés közlekedik befejezéséhez. A gyarló test legyőzte a lángoló lelket! Ruzsicska Kálmán dr., vármegyénk kir. tanfelügyelője, nyugalomba készült. Súlyos be-

Harmatozottak egkek!

Imre Kovacs Laszlo.

Szeptember 10-én... Csendes, poétikus decemberi esték... A sok a föld... Lendje lepergett, virága elhervadt, mind a szó, szeme, látni odaszórt a Nap legutolsó angiosz lehelletével. Olyan csupasz szegény, mint a felszított nagypénteki Krisztus-koporsó. Még a vén őrtől katonai, a Hód, se sokat törődik vele. Bepi-log rá néha álmosan, azán békés magát sürű, nehéz felhő köpménye és el-el szunyokál másnapig... Benn, a legényzoba falai között se vigabó az élet. A lámpa előtt pisikolt, a kicsi vaskalcha partikadagokban, mert a meleg, azonlót csend, al-zik minden. Szép hosszú esték... hangtalan szomorú decemberi esték...

Az illatos török dohány ontja a füstöt. Felhő kerekedik belőle, nagy sürű, szürke takaró. Rátelepedik a fákra, fűtörökre, az agyamba, befúdik a lámpafényt, az asztalt, a könyveket, az üres szótalan estét, be az egész negy falas kicsi világba. Furcsa szer ez a dohány. Olyan, mint a kén. Egyetlen szempillantás alatt fehérre varja kezdet, ha a szed-refekte tollja tapadt rá, egyetlen szempillantás a tőlemarja a mi kicsi életünkön azt a szürke retetet, amelyet a jelen festett oda láthatatlan eszevel. Csak meg kell gyújtani.

A tűnő kék nyomon ujak támadnak. Régi-régi apró emlékek a múltból, szűk utcas kicsi város, ott az irított rengeteg fölött... az ódon, hajlott hátú háza... a méter-s falú vén kőlégió, mosolygó arcok, ismert alakok. Itt van előttem a nagy udvar, a boltives,

gyertyafényes tanórára, az orgonabokros kert, amelyben annyit bifláztam s ahol először élvizetek tüskén öh dohanyt... Itt áll mellettem a zombólyoképi, szelidkedő prefektus, valamennyi régi, kedves, apró cimborám: Keresi a gölya, Pista a krovót, no meg a pocokos, hajás Gyuri, akinek annyi magyar dolgozatot skribáltam egykoron. (Persze nem potyan! Egy pakli dohany járt ki mindegyikért. Hogy dühöngtem magamban, ha az előre kiszámított napról elmaradt a dolgozat!) Itt vannak mind körülöttem. Nini, még »Harmatozottak Egkek«, a házi szolga, az ő barátságos hülye ábrázatával, szelid, birkaszemével.

Szegény »Harmatozottak Egkek«, hol lehet már most? Talán a föld alatt, mert öreg eszt volt biz az akkor is. Pedig de szerettük! Ő köztötte nekünk a lapdákat, a néltához. Mert akkoriban még ezzel szórakoztak a gyerekek. Hire-hamva se volt a futbalnak. Most hasba rugdalják egymást, akkor kupán »trafálták«. Voltaképpen egy-re meg.

Hinsz volt a becsületes neve szegénynek, tisztességes sváb faluban látta meg a napvilágot, valahol a sopronmegyei határszélen, de hát mindenki csak a csufnéven hívta. Mert bizony csuf név volt mi-léttünk az a jámbor egyházi szolozomacim. Hogyan ragadt rá? Ki tudja. Ez volt a neve, punktum. Egyik diák elmesélte a másiknak, elől az utódnak, távozó a jövővénynek.

Sváb-fajta volt, keveset látott magyarul. Aligham járt valamikor magyar templomban, vagy valami könyvet olvashatott s ott ragadta meg az eszt ez a két szó. Aztán szavajárása lett, ezt mondta, ha kedvére volt valami, ezt akkor is, ha

karonkoddott. Így lett lassan az családai és keresztneve: Harmatozottak Egkek.

Nem is haragudott érte. Nála az ílyesmí nem rothatta meg a barátságot. Csak akkor fortyant föl, mikor ezt a nevet életének egy t azikomikus epizódjával hoztuk közelebbi összefüggésbe. Ilyenformán: No Hans! Mikor harmatoznak már az egkek?

Ennek már meséje van. Minden diák megtanulta az első napon, amikor a kollegiumba be-köszöntött.

Nem felejttem el. Mikor legelőször megkondult alvóra a harang s vonultuk be a »dormitorium«-ba a »vice« (helyettesígtató) végénzte a diakember legkedvesebb szórakozását, a lefekvést, aztán eltávoztunk s csend lett, fel-tűt ággyában a duktör, a szobap-rancsnok. Vén diák volt már, regeyides latinista, hát úgy az emeletről dörgött a fülünkbe:

— Hé! Aprószentek! Csóka fiuk! (Ez meg a kollegium növendékeinek a csufnéve volt.) Tol-játok elő a szörpokróc alól a holdvilág színű ké-peteket, aztán gyomlájátok ki a begyepesedett fülteket s ide hallgassatok!

A vezéri szózat megtette hatását, még az álomszusi Dónci is félkönyökre emelkedett.

Először is vegyétek tudomásul, hogy a szolga, aki az előbb összeszedte cipőteket, nem Hans, mint a prefektus ur mondta, mert annak az igazi neve: Harmatozottak Egkek.

Mi-i-i? — Vakkantotta el magát nevetve valaki az egyik sarokban. (Ez a valaki persze én voltam).

— Kuss regruta! — dörgött a duktör. —

legsége, mely már évek óta győtri, végre is visszavonulásra kényszerít. Hosszas betegség egyévi szahadságot állományba helyezte a láradhatatlan munkáit, hogy azután a jól megérdemelt nyugalomba vonuljon vissza.

Nem szívesen foglalkozunk ezzel a szomorú dologgal. Hiszen Ruzsicska Kálmán rokonszenves egyénisége szinte összeforrott a mi eszünkkel. Szinte örökös tanfelügyelőnek gondoltuk az ő szívósságánál, lelkének energiájánál fogva. Fájdalommal jár tehát annak még csak a gondolata is, hogy ő a vármegye tanügyének éléről eltávozzék, ahol már annyira megszoktuk.

Nem is azért került ő ezúttal lapunk hasábjaira, hogy öle búcsút vegyünk, ennek még nincs ill az ideje. De azért foglalkozunk vele, mert a napokban átiratolt intézett Csáktornya képviselőtestületéhez, hogy súlyos betegsége képezte is megállapítsa: kik voltak azok, kik a magyar kultúra szolgálatában Muraközben vele fáradtak, munkájában őt támogatták?

Ruzsicska Kálmán tehát előáll, hogy beszámoljon harminc évi muraközi működéséről.

Ebből a beszámolóból látjuk, hogy 1883-ban, amikor Zalavármegyebe tanfelügyelőnek kinevezték, Muraközben volt 4 állami iskola 8 tanerővel, 3 községi iskola 9 tanerővel, 26 róm. kath. iskola 34 tanerővel s 1 ev. iskola 1 tanerővel. Összesen tehát talált itt 34 iskolát 52 tanítóval. S ma van ugyanezen a területen 29 áll. iskola 91 tanítóval, 5 községi iskola 12 tanítóval, 16 róm. kath. iskola 27 s 1 ev. iskola 1 tanítóval. Összesen 51 iskola és 139 tanító. Harminc évi itteni működése alatt tehát az iskolák és tanítók száma megkétszereződött. S hogy a kultúrpolitika képe teljes legyen, kiemeljük, hogy Muraköznek van ez idő szerint 7 állami, 4 községi s 1 róm. kath. ovodája és 2 gyermekmenedékháza, amelyek szintén ezen időn belül szerveztettek.

Ezek tények, melyek nemcsak az idők fokozódó kulturális igényeiről tanuskodnak, de Ruzsicska dr. tanfelügyelő működéséről is, melyet a kultúra és a magyarság ügyét Muraközben szolgált.

És mégis, amikor erre a kiváló eredményre kir. tanfelügyelő rámutat, szerényen meghajlja a zászlót Csáktornya s közvetve Muraköz közönsége előtt, mert már hosszú évtizedek előtt a maga hazafias lelkéből merített irányt nemzeti fejlődéséhez. Csáktornya képviselőtestülete azonban, bár büszke tudatában van annak, hogy a város közönsége soha nem fukarkodott a kulturális áldozatok körül, mégsem foglalta le a beszámolás alkalmával a lovagias kir. tanfelügyelő kijelentését a maga részére teljes mértékben, hanem ünnepélyesen koncedálta, hogy a maga erejéből nem fejlődhetett volna s a muraközi iskolák hosszú láncolata sem alakult volna ki, ha Ruzsicska Kálmán dr nem viszi bele nemes ambícióját, abba a munkakörbe, mellyel működését, három évtizeddel ezelőtt, Muraköz területén megkezdte.

S ugyanakkor, amikor ezt konstatálhatalás köszönetet is mondott a kir. tanfelügyelőnek a fáradhatatlan kitértésért, lankadatlan buzgóságért s hazafias lelkesedésért, mellyel kötelességet mindenkor végezte s készségesen rámutatott arra, hogy a kir. tanfelügyelő azzal, hogy munkájának minden alkalommal nemzeti és erkölcsi tartalmat adott, oly helyzettel teremtett Muraközben, mely biztos alaptól fog szolgálni Muraköz tanügyének további teljes kiépítéséhez, a magyar Genusz fenséges diadalához.

S ez a határozat méltó a képviselőtestülethez, méltó a távozó kir. tanfelügyelőhöz. Honorálása a nyugalomba készülő kir. tanfelügyelő ambiciózus tevékenységének s annak a figyelemnek, melyet a kir. tanfelügyelő a beszámolás alkalmával Csáktornya közönségével szemben tanusított.

Ezzel Csáktornya közönsége arról tett bizonyoságot, hogy a nemzeti kultúrának itt a végvidéken nemcsak harcosa, de méltányolja is a munkát, melyet bárki is a nemzeti eszme szolgálatában végez.

Teljesítenie kellett ezt azzal a Ruzsicska Kálmánnal szemben, aki ennek a kultúr-munkának harminc éven át a zászlóhordozója volt.

Csak természetesen, hogy végezetül ér-

zeli momentumokat is vitt bele a képviselőtestület határozatába: hogy f. a gondviselő Isten legyen kegyes a kir. tanfelügyelőhöz, hogy súlyos betegségeből való felgyógyulása után egészségét zavartalanul élvezze, ahogy azt munkás mulnja után a legteljesebb mértékben megérdemli.

S ehhez a magunk részéről mi is hozzájárulunk, akik ezt a munkát mindenkor méltányoltuk s átérezzük a Sors kegyetlen intézkedését, mely a langlelkű vezér gyöngülő kezéből a lengő zászlót oly kérlelhetlenül kiütötte!

K Ü L Ö N F É L É K.

Késő bálnát.

*Mondjam-n, hogy előadtam,
Görögök közt tövis áton.
Mikor azt a torhos pátyát
Imár 60 éve futom? ...
Nem a zstom esett fáradt.
A lekem van összerőve,
Csabadások ássa tépi —
Kábítam magam a földre.*

*Önerőből lépegetve,
Arkon-bokron átugorom;
Mennyi zátomy, mennyi örvény
Jött elém, de átjutottam.
Csak mikot az embereknek
Segélyre vártam, lestem;
Mindig csatlódás lett vege,
Mindig vissza-visszaestem.*

*Mert úgy van itt berendezve:
A sikerek más kezében —
S ha valakid nem találunk
Derns kedvelben, jó kedvelben,
Gátat vet a haladásnak —
Akkor a zstom vége ... vége ...
Kicsorbul a feyverünk és
Bő is mehetünk a jégre ...*

*A jog hátán álldogalok ...
S letunt tavaszomat nézem,
Milyen szépen indult, fejlett!
Szinte felpezsdül a vérem.
Elmult idők ... tult reménység! ...
Éltapostott álmaik vágyak! ...
Ezek az én halottaim,
Mint a féjvort virággyagak.*

*Vége lesz már nemsokára —
Fáradt vagyok, nyugalom kell.
A tenetső árnyai közt
En is beket találok tel.
Vége lesz a harcnak, kinnak.
Minden a kis sírba szorult
S azt sem tudjuk, hogy föltünk
Törpe az ég, vagy borult.*

Zombory Gyula.

— Az ahsipan Csáktornyan. Arvay Lajos,

Zalavármegye ahsipán, f. hó 7-én reggel 8 órákor varadalló Csáktornyára érkezett, ahol a járási főszolgabíró hivatali vizsgálta meg. A vizsgálat délután egy óráig tartott. Ahsipan úr a vizsgálat befejezésével teljes megelégedettségének adott kifejezést. Ahsipan úr a délután 4-órás gyorsvonattal Perlakra utazott.

— **Jatekdéltan az ovodában.** A lapunk mult számában jelzett játékdéltan ma délután 3 órákor veszi kezdetét a Festetts utca ovodában. Kegyes adományok — a karácsonfa feldíszítésére — elfogadtnak.

— **Eljegyzes.** Friedenthal Sándor csáktornyai délvásári főraktár-mester leányát, Rozsát, eljegyezte Pap Gábor csendőrszervező.

— **Aranylakodalom.** Rechwein Antal és Grész Agnes okt. 27-én ünnepelték Perlakon szukeb körben házasságuk 50 éves évfordulóját. A férfi 78, a nő 79 éves. Jó egészségnek örvevendenek, betegek sohasem voltak.

— **Uj iskolaépület.** Rackanyszán új iskolája épül. Az ottani állami iskola új épület kap. Egyelőre csak két tanterem épület épül. Jóllehet eredetileg három tanterem iskolát terveztek. Az iskola építésére a napokban volt az árnyas a zalae-györgyi áll. építészeti hivatalban. Átjárólott lettek: Baesges és

Senki se zavarjon a beszédben, mert azt holnap elnadrágszajjazom. A Hans neve mostantól is mindörökké fogva Harmatozzatok Egék. Hogy miért? Semmi közöttök hozzá. Én is így hallottam, ti is így végyétek. Ellenben van egy érdekes történet, amelyet szükség esetén mindenkinek tudnia kell, már t. i. ha boszontani akarjuk az öreget.

— Halljuk, szólalt meg vékony hangján a kis lányos arcú Béla. A duktör sók nélkül hozzávágta a vankósát s miután így az ellentétek ki egyenlítődték, megjegyzés nélkül folytatta előadását.

— Hát tudjátok, ez az ember nem volt ám miudig szolga Susztermesternek készült s föl is vitte legényi sarzsüig. Egy hibája volt csak. Mindenre azt mondta: Harmatozzatok Egék. Ha kellett, ha nem ... Egyszer aztán szerelembe esett. (Tyűh, ez már tetszik, gondoltuk magunkban s mintegy parancsára felülünk ágyunkban.) Valami szobalányfiúcskának csapta a szelet, de ez nem igen hederített rá. Minden este ott ólálkodott a lány abaka alatt, kiabált, pizseggett, kavesokot dobált, de az csak nem akart kihajolni egyetlen szóra sem ... Pont tizenkettőt vert a városi templom órája. Sötét volt. Az éj rászállt a földre fekete kalappal, amint Petőfi mondja. Hans ott ült az ideáljának ablaka alatt. El volt szánya az utolsóóra. Agyában véres tervet, zselében pedig pisztolyt forgatott. Búcsúzott a világtól. Könnyes szemét az ablakra, majd a felhősokszoros égboltra emelte s mintha onnan, attól várna sajtó balzsamot, föl-szóhajtott: «Harmatozzatok Egék!»

És ime csoda történt. Az ablak kinyitott és záporként hullott Hans b ránkunk forró fejére a harmat. Én nem tudom, minő elemekből állott ez

a harmat, de Hansnak elment a kedve az öngyilkosságtól.

Igaz, hogy egy kicsit meghült utána, mert a városban hamarosan híre ment az esetrnek s azóta mindenki ezzel a névvel csufolja. De nem baj, az ősi hagyományt nektek is tiszteletben kell tartani ...

... És mi — a sors fekete könyvében legyen írva — tiszteletben is tartottuk. Amikor csak szerét ejthetők, kérdeztek az öregtől: No Hans bácsi! Harmatoznak-e az Egék?

Az is igaz, hogy néha azután — futottunk is

Különös portéka az agy. Sokszor megérzi a messze távolban lejátszódo eseményeket s gondolatainkat akarunkon ellenére is előltpi hozzánk. Ahogy ez az apró diákemlék megújult bennem, könyvem, írássaim közül egy kisvárosi újság szellete kerül kezembe. Az egykori diákvárosomé. Apró hír az egyik sarokban: ... Kirchkopf Hans, a helyi kollegium közismert szolgálja ma déltan felakasztotta magát stb. ...

... Szegény Hans! Hát te is megtértél odahová oly régen kívánkoztál. Halálba vitt a neved a guny, az emberek kaján vigyorása s ezt az utat én is egyengettem előttem ... Szegény Hans! Ha lehet engesztelés a gyerekfej bünéért, legyen az most meleg öbajtásom, melyet értek küldök a csillagos magasságba; Harmatozzatok Egék a jó Hansnak, de most már a léke, a boldogság harmatával.

Kosák (Nagykanizsa) 31 449. Morandini Bálint (Varasd) 33 730. Ascherl József (Alsó-lendva) 26 632 koronával. Az államépítészeti hivatal ezeo utóbbi ajánlatot fogadta el.

— **Városi közgyűlés.** Csáktornya város képviselőtestülete f. hó 5-én délután 3 órakor gyűlést tartott Kristofics Károly városbíró elnökele alatt. A gyűlés során Unger Ferenc, utjonnan letelepedett asztalosmesternek a települési engedély megadott. Ebehspanger Károly, Edelstein Manó illetősége, valamint Zsvorc Tamás állandó segélyezése pedig meglagadtatott. Azzal kapcsolatosan, hogy a város előjárósága tudomást szerzett arról, hogy a kormány füztelepek létesítésére a községekkel segélyezi, amennyiben ingyen dugványokkal s ezenfelül 1000 K készpénzzel támogatja az efféle törekvést, a közgyűlés határozatából a város előjárósága ez érdemben a szükséges lépésekkel megteszi. A hetivásár tarifadija a viszonyok következtében némi módosulást szenvedvén, egyik közgyűlés határozatából a tarifadijak átdolgoztattak. A kiküldött bizottságnak erre vonatkozó jelentését a közgyűlés elfogadta. A képviselőtestületnek nincs az ellen kifogása, ha a vágóhid épületebe a villanyvilágítást a mészárosok bevezetik, de csakis a saját költségükön. Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelőnek, aki 30 évre terjedő működéséről 2 térképet küldött a város közönségének, Zrínyi Károly képviselő indítványára elismerést és köszönetét fejezi ki a képviselőtestület a nyugalomba vonuló kir. tanfelügyelőnek azért az áldásos tevékenységért, mit Muraköz területén három évtizeden át kifejtett. Rosenfeld Jakabné pótdadjának törlesztésével a közgyűlés véget ért.

— **Uj aljegyző.** Murakirályi község új adóügyi jegyzőt kapott. A kurt pályázat alapján Szabó Lajost, Zalaszentbalázs aljegyzőt, oda adóügyi aljegyzővé önálló hatáskörrel kineveztek.

— **Póttartalékos katonák.** Az új véderőtörvény a fölös számban besorozott utjoncokat, kérelmezésük alapján, egy vegyes bizottság véleményezése folytán, a méltányossági szempontok figyelembe vételével a póttartalékba helyezi át. A kérvényezés ideje már október 1-én lejárt, de egy kérvény sem érkezett be a kedvezmény kieszaközléseért ez idő alatt. Miután ez úgy látszik, azért történt így, mert az érdekeltek erről az új kedvezményről nem tudnak, Árvay Lajos alispán a honvédelmi miniszter engedélyével november 15-ig meghosszabbította a kérelmek beadásának időpontját s így november 15-ike után ül össze a kiküldött katonai és polgári bizottság, hogy döntson a beérkező kérvények felett.

— **Vasúti ügy.** Az építendő nagykanizsa—alsólendvai vasúti ügy újabb fázisáról szerzettünk értesülést, amennyiben az engedmények az Alsólendva képviselőtestülete által a vasút felépítésére megszavazott 20 ezer hozzájárulásnak 50 ezer koronára való fel-emelését kéri. A nagyobb összegre azért van szükség, mert a vasútépítés költségeiből még vagy háromszáz ezer korona hiányzik s a város által 1908-ban megszavazott hozzájárulás nem áll arányban azzal az előnyvel, melyhez az új vasút révén Alsólendva jut. Alsólendva képviselőtestülete nem zárkózik el a hozzájárulás összegének felemelése elől, de előbb az engedményeket Alsólendvára összehivatja értekezletre, hogy ezen a vasút ügy jelenlegi stádiumáról tisztá képet nyerjen.

— **Esküdtészeki ítélet.** Ismerjük a tényl, melyből kifolyólag Levacsics Mihály kisédesdi

lakos a nagykanizsai kir. törvényszék sorompói elé került. Egy birtokperből kifolyólag ugyanis régi haragosa volt Czeczárkó Ferencnek, ami valóságos gyűlöletté fokozódott azzal az ítélettel, mellyel a bíróság a perből kifolyólag utóbbi javára döntött. Ez a gyűlölet vezette arra, hogy ez év április 30-án Czeczárkóval leszámoljon a forgópisztollyal, melynek egy feléje irányított golyója Czeczárkót az éj sötétjében terletette. Az esküdtészeki tárgyalás mult hét elején tartott meg ebben a tárgyban, mely alkalommal Levacsics védekezése dacára az esküdtészek Levacsics Mihályt bűnösnek talalta, minek alapján a bíróság Levacsicsot 9 évi fegyházra ítélte, miből a vizsgálati fogsággal 6 hónapot kiöltöttek vett. Enyhítő körülményül szolgált a vádolt némi beismerése s hogy büntelme még nem volt. Süyosbitó körülménynek vette a bíróság, hogy Levacsics tettét ügyszólván minden ok nélkül követte el. Az ü.yészes megnyugodott az ítéletben, de a vádolt védője az enyhítő szakasz mellözése miatt semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

— **Kiállítás az Ernsztmuzeumban.** Azok között a kiváló magyar festők között, kik az utolsó évek küllöldi kiállításán nagy elismerést szereztek a magyar művészetnek, első helyen áll Fényes Adolf. A német kritika nagy elismeréssel fogadta berlini bemutakozását. Közönség és kritika elragadtatva szemlélte a jels mester ragyogó kolorittal előadott csendéleteit, magyar tájképeit s templomi interierjeit. A fővaros művészi látványosságak közt tehát első helyen áll most az Ernsztmuzeum Fényes kiállítása, mely a mai viszonyok között valóban páratlan nagy anyagi sikert is aratott. A kiállítás november 24-ig marad nyitva.

— **Sport.** Nagy és a maga nemében páratlan sportesemény zajlott le a mult vasárnap Budapesten. A magyar football-sport ünnepeleys eseménye zajlott le ekkor, a magyar és osztrák válogatottak mérközése keretében. Nemzeti szempontból, most, mikor a háborus idők korszaka annyira nem aktuális már, semmi sem emeli ki jobban egy nemzet fölienyét a másik felett, mint az illető nemzet sportbeli kvalitásai. Tekintve azt, hogy ez évben dönt le a két rivális nemzet közül az egyiknek az elsőbbsége a másik felett, bátran nevezhetjük e napot a diadal, a győzelem napjának a magyarok részéről, akik 4 pontot nyertek a tudásban, a tehetségben az osztrákok felett e napon. Maga a mérkőzés páratlanul impozáns volt, amit nem kis mértékben növelt a budapesti közönség óriási lelkesedése. Harminczer ember nézte végig Magyarország ezen diadalmas harcát (mert bátran nevezhetjük annak), harminczer ember ajka nyílt meg a magyar színeket és a magyar nemzeti koronát mellén viselő 11 magyar fiu lelkesítésére. Számosan vidékről utaztak fel e nagy napra, így habár mint nézők csak, de résztvettek e diadalmi ünnepen városunk sportegyletének, a Csáktornyai Ifjúsági Sportklubnak tagjai közül is négyen, hogy elsők legyenek, kik városunknak a győzelmi hirt megvigyék.

— **Itt a tél.** Téliapó szakálát megrázta s a belőle kiszaklingózó hópelylek télies jellegel kölcsönöztek november elejének. Napokon át készült a változás, míg e hó 2-án, halottak napján, valóra nem vált a készülőds a gyér havazásban, mely délután egy pár percen át leginkább a gyerekeknek nagy örömet okozott. Komolyabban havazott azonban vasárnap és leginkább hétfőn délután,

mitől rövid idő alatt lebérré változott a szárazföld felülete. A hó jó ideig tartotta magát, míg csak a meleg napugarak ismét el nem tüntették. Azóta állandó hideg van. Fokozza azt az északi szél, mely már napok óta állandóan észeli a hideget s idő előtt megfagyasztja a földet.

— **Rövid börtöngyászati útmutatót** mindenki kaphat, ha azt a Kolozsvári (Heinrich) gyógyszerpangyár részvényársaságtól (Monostori-út 54.) levelező-lapon kéri.

— **Nagy Andrást felmentették.** Lapunk olvasói ismerik az ügyet, mely Nagy András katori lakost a nyáron, június 27-én felesége gyilkosává tette. Agyonlőtte a feleséget, mert hűtlenül elhagyta, dacára annak, hogy már Amerikában való tartózkodása alatt is felesleit életével nyilvánvalóan megcsalta. A gyilkosság ügyét a hét elején tárgyalta a nagykanizsai esküdtészek. Az esküdtészek méltányolta az okokat, melyek a férj kezébe a pisztolyt adták s Nagy Andrást, mert tetének elkövetése alkalmával beszámítható nem volt, felmentette s azonnal való szabadonbocsátását elrendelte.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Kopjár Margit, Tarnai József, Nikolics János, Kosztely Ferenc, Magdalenics Janos, Kercsmarek Ferenc, Vukovics István, Soltics Teréz, Pergár Jozefa, Goricsánecz Imre, Kumi Erzsébet, Ramró Katalin. Meghaltak: Silar András (86 é), Muzsek Ilona (1 h), Nagy János (93 é), Pelz Vencel (86 é), Soltics Teréz (6 n), Kovács Gyula (1 h), Jager Teréz (36 é), Masoh Jusztina (1 h).

Köszönetnyilvánítás.
Az október 27-iki kisorúsi tüzéssz alkal-mával Belcu, Dr.-Szentonahály, Felsőkirályfalva, Jánosfalva, Kristófalva, Muraszilvágy, Nyírvoigy, Szentilona és Zalaujvár községek tűzfecskezdőjükkkel a lehető leggyorsabban megjelentek s oly számosan jöttek a jelzett falvakból, hogy csakis az általuk kifejtett, rendkívül bátorsággal párosult, fáradhatatlan munkájukkal lehetett a tüzet meglekezni. Fogadják az gentsizelt bírák, előjárók és az ott megjelent polgárok az uradalmi tisztég őszinte köszönetét.

I R O D A L O M.

— **A Kultura-Almanach** megjelent az 1913-ik évre, gyönyörű kiállításban, számos műmellekklet tartalmazva, magas nivón álló szövegezzel. A diszes könyvből visszamaradott néhány példány s ezeket szétosztjuk a Kultura azon új előfizetői között, kik lapunkra legalább is egy felévre előfizetnek. Kik egy egész évre előfizetnek, a Kultura-Almanachon kívül díjlanul megkapják a Kultura 1912. okt. 1-étől, 1913. jan. 1-ig megjelenő összes példányait is. A Kultura előfizetési ára: egész évre 20 K. Kérjük az új előfizetőket, hogy megrendéseiket minél sürgetősebben eszközöljék, mert esetleges későbbi megrendeléseknél nem tudnánk eleget tenni igényüknek, ha már a példányok kifogytak. (A Kultura kiadóhivatala Sopron, Röttig Gusztáv és fia.)

— **Magyar Figyelő** most megjelent száma a szokottnál is gazdagabb és érdekesebb tartalommal jelent meg. A lap élén találjuk gróf Tisza István nagy tanulmányát, amelyet Hieronymi Károly most megjelent választójogi könyvéről írt. Réz Mihály folytatja a nemzetiségi kérdéssről szóló sok part felvert tanulmányát, amelyre szintén gróf Tisza István füz hozzá néhány megjegyzést. Veréből írt érdekes cikket. Épp oly érdekes Seress Lászlóéonak »Benedek tragikumá«-ról szóló történeti értekezése. A mostani Balkán háborúról Kenedy Géza konstantinápolyi és Hungaricus belgrádi levele tájékoztat. A szépirodalmi részben találjuk Herczeg Ferenc novelláját »Az ifjú hős« címen. A színházi rovatban Kemény Simon kritikáját találjuk. A gazdag »Feljegyzés« rovatban Ybl Ervin, Kemény Simon, Kádár Gusztáv és mások irak. A »Magyar Figyelő« előfizetési ára negyedévre 6 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal (Budapest, VI., Andrássy-ut 16.)

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdavaelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Balkanski boj.

Tam doli na jugu s celom zlosrdnost-
jun; traja za život ili za smrt strahovitna
borba. S med četiri kraljestva, koje su se
navalile na Turski orsag, naj jakša i naj
izverstnosa na samu vu politiki, neg i vu
boju je Bugarska kraljevina. Orsag broji
četiri i pol milijun duš, koji su svi poljo-
delavci i pastiri. Negda su na ovim mestu
thraki stanovali.

Potlam pod imenom Moesija su rimjani
imali ovdj imanje, za kratko vreme pak su
goti, za njimi huni i slavi se tu nastanili.

Po Kristusevim narodjenju 679 -680 ga
leta su s denešne ruske zemlje bolgari došli,
koji su rodbina magjarom. Kad su jedenput
magjari iz Etelközä vu boj ođišli, bolgari
su se zavezali sa bešenjō s vanim pukom,
navalili su se na Etelköz i doma ostajuće
starce, žc. je i decu su poklati. Za tēm su
prišli kršćansku veru i to grčko, poleg
toga, ova naša bližnja rodbina se je čistam
na slav obrnula. Taj orsag s mirum je boja
držal s grki, serbi i snami pak poleg svega
toga orsag se je povekšaval i kad su se
već njihovi vladari za care dali zvati, orsag
je od Črnoga morja do Adrije ležal. Još
predi kak bi turki bili vu Europo došli, već
su ni bili tak složni i jaki, zato je Bajasid
sultan 1394 leta Trnova zvanoga grada
lehko prevzel i od toga vremena su pogu-
ljeni bili. Ni su mogli njim već pomoći
I. Ulaslo, i Žigmond magjarski kralji, jerbo
pri Nikopolju i pri Varni su bitku sgubili
proti turčinu.

Petsto let su bolgari pod turčina spa-

dali. Rusom moreju zahvaliti, da su se
turskoga jarma rešili, koji su strahoviten
krvnoiboj imali s vrho njih 1877—78 leta
s turčinom. Po slobostini taki prvu leto su
Battenberg Šandor hercega zebrali za vladara,
koje poleg ruske intrike potlam moral osta-
viti orsaga makar je 1885 leta grdo napokal
pri Slivnici srbe. Za Battenberg hercegom
je Koburg Kohary Ferdinand herceg, mag-
jarski husarski oficir došel na tron, koga
su europanski vladari kmezo za 10 let spoz-
nali za bulgarskoga kneza. Ferdinand je
zadobil od turčinov Ishodnu-Rumeliu, ove
dva orsage je skup sklopil i sad se je za
kralja imenuval.

Orsag se je zadnju vreme s mirum
povekšaval. S mirum je zub boli na Mace-
doniu i sad su mislili, da je došlo vreme,
da i ovaj falat zemlje strgaju od turčina,
jerbo turčin je vu Tripolisu imal posla.
Sami su itak ni ufali s bantovati turski
orsag, zato s ruskim dopuščentom svi četiri
kralji su se za vezali, da turčina pretraju
iz Europe i jedno veliko vladarstvu skup
sklopiju od samih slavov.

Bolgarska vojska stoji od 250 jezer
soldata i naj vekši neprijatelj je turčinom,
bolgarec. Ako turčini moreju doli vudriti
bulgarce, s drugem tremi neimaju veliki
posel, ako pak nebudu mogli, onda bulgari
na fletnoma buda vu Konstantinopolju.

Kak guder bude taj boj vun zišel
hasna niti jeden nebudu imal, jerbo euro-
panski vladari su s rekli, da niti jeden si
od luckoga nikaj nesme zaderžati.

Tučeju se, koleju se nadalje, jezero i
jezero mrtvih leži s bog ničesa. Vnoga mati

ostane bez sina, žena bez muža, deca bez
otca, pak nigdar nebudu znali, da zakaj su
vu takvoj žalosti ostali. Daj Bog, da se njim
razsvětli pamet i mir napraviju med sobom.

Turska nesreča.

Nakaj simo mi strahoma misliti, to se
je predi dogodilo nek je sto čekal. Novembra
tretjega bolgari su strahovitno sbili turske
šerege. Već je tak bilo, da se kocka pre-
brne i turčini budu preobladali neprijatelja,
kad je taj glas došel s nenada, kak bomba.
Takov glas je bil, da su turski šeregi oh-
kolili bulgarce, denes pak već znamo, da
pri Lüle-Burgaso su tak s bili turčine, da
poleg toga velika katastrofa čeka Turski
orsag. Pet danov je trajal strahovitno krvni
boj i kraj je to bil, da su turčini morali
pobeći. Na jezere su ludi cureli doli, cele
regimente su bulgarski štuki potukli, bežeć
turčina pak su bulgarski konjeniki doli s
posekli. Samo tjam pred Konstantinopolju
su postali pri Čataldži i tam budu probal
još jedenput se proti staviti, da barem Kon-
stantinopolja obraniju.

Pri Lüle Burgaso se prehitil boj. Makar
i zastaviju pred Čataldži bolgare, to jim već
jako malo bude hasnilo. Turčini sami spoz-
navaju, da su za vezda boja sgubili i samu
prosju Europu, da naj napravi mir. Turske
šeregi ni su samu sbili, nek su je i tak
restepi bolgarski štuki, da više nemoreju je
tak skup spraviti, da bi mogli neprijatelja s
orsaga vun na tirati. S jednom rečjom
Turska zemlja je propala vu Europi pri
Lüle Burgaso. Dakim sto je sgubil boja, to
već znamo, ali što ga je zadobil, to bude

Zdrava si Marija!

Spěvao: **Martin Kutnyák** Keszthely.

Pod obočnim nebu još sve spava mirno,
Rahlo šumlja vetrić po gori zeljeni;
A v doljino z brega, šumlja zdenček tiho;
Ftičice tihe su, — kak da njih nit je ni.
Krasno jutro brzo već se približava . . .
Belkasti oblaki plavajo v visiri,
Tak zajmji rajska bude sva nižava
Krasno jutro bilo, doli u nizini.
Na izhodu zlatom sunce pogleda van
I z zlatimi žarki krasno dol zasija.
Glas ftičic in zvonov presěka tihi san:
— Zdrava si Marija!

Sunce sija toplo, a ftičice v gori
Zapjevaju pšemu, Bogu zahvalnico.
Svako živo bitje — svi zemeljski stvori,
Sve vjeselo dela, pševa si pesnico.
Tam vani je život, kak prave nebesa
Doljina-visina, veselja je puna.
Tu in tam se opet ti začuje pšema,
Opet miło glasna zdaleka glas zvuna.
Glas zvuna presune opet svako bitvo
Sve obstane na mah, — svaka ropotlja.
In svi v strahu božjem molno molitvo:
— Zdrava si Marija!

Zagoro je sunce sada zatonilo,
Mrak se spustil doli, nad svo tiho zemljo;
Sve već čaka sveto, da zapševa miło

Kraljici nebeski himno njoj — nebesko
Zvčdice na nebu jasno se blišćijo,
Rahlo šumlja vetrić po gori zeljeni;
Strički svi pševajo, — in glasno brnjo
Na glasnejši oni jesu sad med svemi.
A iz linih opet se čuje glas zvuna
In iz srca božja se molitva zvija:
— Kraljica nebeska, miłosti si puna
Zdrava si Marija!

Dve pripovesti iz Martinekov košare.

I.

Kada Gárdonyi novosti piše.

Prvi magjarski pisatelj veselih pripo-
vestih je Gárdonyi Géza, koji ima ovo muko,
da nigdar nezna novosti spisati za v novine.
Većput su ga prijatelji natezali, da naj na-
piše nekaj novoga, ali zabadav.

— Počel je! Ali kak se je novost na-
gibala k koncu, je svigdar postala iz nje
kakva vesela pripovest, ili smešnica

Am' bi je On u onom vremenu jedan-
put i suradnik Segedskoga dnevnika, pak
ga je sam urednik: Mikszath poprijel jedanput:

— Géza! Već vidim, da si nē za ured-
nika. Samo pripovest, pak opet smešnicu

pošiljaš, a novosti nikaj. Ja nerazmin, da
kak bi to bilo, da toga neznaš spisati.

To je bilo odmah dosta Gárdonyi-
Skipel je.

— Kaj? Ja neznam? No vladajmo se,
da takvo novost taki danas spišem, da bude
njo za četiri dni čitali po svom svētu!

— I v Ameriki?

— I v Ameriki!

— Gilt! — Je rekel urednik. Zgodilo

se je, i to za petnajst litrov tokajca.

Sada su svi čakali na posjedak . . .

Drugo jutro je Segedski dnevnik done-
sel takvo včst:

Tunyati Mátjás — zvani segedski sostar,
je z sledjećoj iznajboj iznenadil Filipović generala.
Načinil je u današnji podpuni modernosti
vitezke čizme, a na podplate lěpo doli narisal
Bosniju, in Hercegovinu, a pod mapu narisal
*Naj se miłostivi neizpozabijo na one dečke,
koji su se pod njihovim vodstvom leta sedem-
sto osmoga v Bosniji harecuvali; naj nje uhra-
nijo u dugom opominjo. Za hrabrost gospodina
generala nīm pošiljam ove čizme! — Ove
čizme je Filipović u radosti prijel, in se visoko
domišlemu sostaru v brzajoju posebno zahvalil

In tko bi mislil, da je drugi dan već
Bečki dnevnik donesel ovo včst, nato Petro-
gradski prvi list: *Novoje vremja*, i Ber-

stopram vezda se prehitilo, kad od svih orsagov taborske ladje dojdeju pred Konstantinapolj. Europa. ako vu miru oce ostali, nesme nikoga vu Konstantinapolj pustiti, jerbo drugac celi svet se sbuni i jos na strahovitne dane moremo se pribuditi.

Telegrami. London nov. 4. Kad su turcini povucili se natrag od Lüle-Burgasa na juzno na liniju Cataldza, strahoviten boi je nastal. Turcini vitezki su se branili, ali na zadnje itak su morali pobeći pred bolgarskemi štuki. Štuki su strahoviten ogenj hitali na turcine. Od turcinov najmenje 20 jezer je doli opalo. Čeli potoki su tekli od krvi. Bulgarci su takodjer vno go ljudstva s gubili, doklam su turske regimente predrli.

Konstantinapolj, nov. 4. Na Turski orsag strahoviten udarac je taj boi, kojega su pri Lüle-Burgaso s gubili. Med bulgarci su i sedemnajst let stari dececi bili i strahovinom jakostjom su se na turcine navahili. Turcini su se branili i s med 90 jezer ljudstva su blizu 40 jezer s gubili. Bulgarci su takodjer strahovitno čuda ljudstva kvarni

Sofia, nov. 4. Bulgarci su novembra 1-ga zavzeli Nevrokop varasa. Drugi dan su turki na bulgarsko levo stran se navahili okolo Bunar Hisara. Bulgarci su vitezki se branili i na zadnje turcine na tirali. Zdobili su više štukov. Pet oficero v i 1800 soldatov su vlovili. Takodjer vno go municije i ziviša su zadobili.

Serajevo, nov. 1. Jezeroosemsto turcina je prek meje došlo vu Bosniju. Nisu znali kam drugam i zato su prek došli, jerbo s rbi i črnogorci sve bi je bili poklali. Naši soldati su je zastavili i vlovili. Oružje su doli morali deti i predati se. Doklam boju nebude kraja, nebudu je dimo pustili. Sad su je po celim orsagu rezvozili i samo onda je budu turski vladi prek dali, kad jedenput mir nastane. Tu je na turski strosek budu sderzavali.

Koga zemeju za soldata?

Soldacki novi zakon tak hitro je stupil vu zivot, da do sad ga malo sto zna. Ali još menje pozna sto onu naredbu, koja odredi, da koga i na kakov način je smeti za soldata zeti?

To pak je dobro znati svakomu. Zakon tak govori, da za skupno vojsku,

ili za marinera ili pak za domobranca obćeniti uvjet sgovori, da vu kakvu ime stupi nutri. Obćeniti uvjet pak tak govori, da svaki sdrav i pripameti mora biti.

Razni se, da to velimu, da pri pameti mora biti, da pod ovim imenom anda ni samu školane dečke moći razneti, neg i takve, koji čitati, pisati još neznaju, ali drugač pak su prilicni za soldata. Ovim je stopram soldacija na veliki hasen, jerbo tam se navciju čitati i pisati.

Kakvoga tela mora biti dečko, kad na stelingo dojde od toga 48. § govori, tam stoji kak visoki mora biti.

Ovaj zakon tak govori, da za soldata, ali ide k marinerom ili pak k honvédom samo takov more nutri stupiti, tojest samo takvoga zemeju nuter, koj je barem 152 centimeter visoki.

Poleg staroga zakona nisu nuter zeli k skupni vojski i k marinerom, ako je dečko barem 155, a k honvédom pak su ni zeli, ako je dečko barem 153 centimeter visoki ni bil. Ali mešterske dečke i takve, koji su za kancelariju dobri, slobodnu su menjši.

Od 150 centimeter nizešoga dečka, denes već na nikakvi način za soldata ni zemeju, makar je sdrav kak jedro i k tomu spameten. Ovi moraju mesto soldacije, soldacku porciju placati dvanajst let

Višinjav ovak mériju na stelingi: dečko se stane pod mero, jednako se mora držati, tak, dasu kolena napeta. noge skup mora sklopiti i glava se k meri mora tiscati. Sad pustiju jedno deščicu na glavu i prišrafijju, da na trdoma stoji. To je višinjiam dečka.

Kaj pak se leta tiče, tu je malo razloga, ako nešči dobrovoljno ide nuter, ali pak počeka stelingu.

Dobrovoljno samo on more soldat biti, koj prilicni za ov kraj i barem sedemnajst let spuni.

Na stelingu 21-ga leta mora svaki iti. Daklem onu leto, kad 21 leto spuni. To je anda sve jedno, ali se je januara prvoga ili pak decembra zadnjoga rodil.

Koji su se jednoga leta od januara prvoga, do decembra zadnjoga rodili, oni skup ideju na stelingu. Daklem ovu vreme, se onoga leta prvoga januara počme, kojega leta dečko 21 leto svršši. Od toga 1912 XXX zakon 16. §uš govori.

Na stelingu svaki mora iti i nišči bez velikoga zroka nesme zaostati. Koj zaostane, ako ga vloviju, odmah ga za soldata zemeju, makar i falinge ima i k tomu pak veliko kastigu dobi, najvišeput još jedenput tak dugo vreme mora služiti, kak drugi, koji su se sami javili.

To već svaki zna, da na stelingu vu čisti opravi i s čistim telom mora dojt. Nekoji takvo zlocestu segu imaju, da se pred stelingom opajiju ili pak čele tjeđne si telu trapiju, samo da bi se slabeši i beležni vidli i tak od soldacije se odslobodli. Takve s vekšinoma taki vrest zapreju i taki za soldata zemeju. Daklem vu ovim poslu nije dobro švindlati, jerbo se clovek lahko jako na sanjce, da mu zal bude, doklam bude živel.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kralj vu Budapeštu.** Novembra 4-ga je došel kralj vu Búdapešt, da delegaciju odpre. Tri tjeđna bude prinas stauval i med tem logo višeput bude audijencie držal.

— **Praznovera med toti.** Vu Alszepošu je vumral Pitonjak Jožef, kojega su tamošnji stanovniki za velikoga copernjaka imali. Letos je već višeput povodnja pohodila i to su sve na Pitonjakov račun pisali. Pokehdob pak je još jedenput voda poplavila občinu po Pitonjakovi smrti, odlučili su, da copernjaka budu s groba vun skopali i vu ogenj hitali. Svrho toga su poiskali plebanuša nek njim to dopusti napraviti. Plebanuš je s lepimi rečmi tolnacil, da to nije istina dabi copernice bile na svetu. Kad su ljudi vidli, da plebanuš nebude to dopustil, kaj oni želeju, za to su se stopetdeset skup spravili i svele pesme popėvajuci ođišli su na cintor, tam su groba od kopali i mrtvo telo žezgali. Od strahovitnoga čina pri sudu budu radni dat.

— **Materino srdce.** Iz Sattarnémeta pišeu, da tam Neumann Bertica deset let stara školska pucka, prehitila je gorečega lampaša, od petroleuma se pucka sgorėla, da su ju na pok mrtvu pelali vu špital. Kad je to mali počula, srčna uzma odmah ju je zaklala.

— **Igrača s revolverom.** Čapdi obćini Sattenbergerova žena se s revolverom igrala tak dugo, doklam si je nogu prek strelila. Rajenicu su vu Budapešt odpelali i tam su ju pležerano nogu morali v kraj odrezati.

— **Kad ablegati sednicu imaju.** Habt Acht! Ergreift das Gewehr! Bajonet auf! Koj je soldat bil, njemu nije treba ove reći razlagati. Takve reći su se čule pred orsačkom palačom minući tjeđen, kad su od opozicije ablegati steli vu orsačku spravišće iti, da tam svoju službu sveršavaju. Baki, domobranci, bošnjaki, žandari pešice i na konju, policaji pešice i na konju, detektivi i jedna mašin pucka je bila odredjena pred nove orsačke hiže, da nepustiju od Justh stranke ablegate nutri. No tuluku soldacije je mortig niti okolo Drinapolja ni bilo, barem se i tam najde vezda nekoi regiment. Daklem pred orsačkom hižom čela vojska stoji, oficire sablje smekneju, nemška komanda se čuje, bošnjaki, nemški baki, magjarski baki pograbiju puške i hitro deneju gori banganete, odzaja je naslavljena mašin-pucka; takov je kip, kad magjarski ablegati sednicu imaju. Sve skupa je devet kompanije soldatov bilo, za njimi su bili nastavljeni žandari i policaji. Svun toga po sveju kasarnaj su soldati pripravljani bili svako

linske novosti. Na tretji dan su i u New-Jorku čitali, i već: da je Tunyafi na jedno saru narisal mapu. Na tretji dan su i v Braziliji čitali, da je segedski šoštara na jedno saru generala dol z risal, a na drugo pak čelo Europu i t. d. Z jednom rečjom, sve je hvalilo šoštara.

Ko su na četrti dan pili u Segedu vadlingo, se je prvi zdignol Gárdonji, s kupicej u ruki je govoril:

— Vidite, da sem samo jedanput spisal novost, i onda se je na sve strani razletėla, i v Ameriku!

II. Nadvojvoda Albrecht i seljak.

Nadvojvoda Albrecht je u vremenu svojega potovanja po Kranjskom morat čakati skoro čelo odvečerko na jednom malom kolodvoru brzovlaka, u okolici Ribnice.

Visokomu gospodinu je bilo samomu jako dugočasno, te se je naputil proti Ribnici, da se s seljaki o njihovim selu malo pomėni.

Ko dojde do prve hiže, vidi, da se je jeden Ribničan na potrto lesu naslanjal. Nadvojvoda ide knjemu, in ga ljepo pita:

— Koliko vas je stanovnikov u selu?

— Kaj bi radi dohtar? — Je zapital se jedenput seljak, i prizgal na pipo.

— Koliko vas ga je još u selu?

— Koliko nas je još? Svi smo. Ravno dosta nas je! Niti jeden ne fali!

— Ali ja vas zato pitam, koliko stanovnikov broji vašo selo?

— A ja pa vas lepo prosim ponizno, da je to nē selo, nego varaš!

— Dabi te . . . Pak koliko vas stanuje u varašu?

— Kaj ja znam? Idite popa pitat! To se je sivolasomu gospodinu sve preveć vidlo, da nekoliko bolje u kurazi veli:

— Vi mortli niti to neznate, da sem ja on nadvojvoda Albrecht?

A seljak malo u strahu, malo nemarno se obrne, in odide veleć:

— Ja sem vam, Bog i bogme, tomu nē kriv!

K. M.

minutu za vun rukovati. Kad su od opozicije ablegati pred orsačke hiže došli, taki su je tam zastavili i na glas njim dali, da nesmeju nutri. Jedni, kak je naprimer grof Zichy Aladar i grof Bathyanj Pal bivši naš főispán ni su odmah šteli posluhnuti, soldaćija je sad s bajonetami nadnje išel i ako je drugi ablegati v kraj ni potegneju, bog zna kakva nesreća bila bi se pripetila. Tak s gleda denes naša magjarska slobošćina.

— **Veliki oženj na Sentrokušu.** Mnócu nedelju grof Feštetić Jenő gospođiji spadajućim Kisrokuš marolu, do sad nepoznanoga zroka se jedna kozlica žita vužgalo. Odovut je oženj na dvě druge kozlice se razširil. Kisrokuš je na bregu i poleg toga tam nęga tuluku vode, da bi tak velikoga ognja pogasiti bilo moći. Svrho toga su gorećem kozlicam mir dali i samo druge su branili, takaj i žitnicu. Tjam s Čaktornja i Zalaujvara su vozili vodu. Sgorelo je: jedna kozlica žita, jedna kozlica pšenice i jedna kozlica zobi sve skupa 1942 križov vu 12 jezer korun vrdnosti.

— **Svetoga Antuna tolvaj.** Nekak pred dvemi tjedni vu Čakovečki cirkvi pred Svetim Antunom stojećega šparavca su razbitoga našli. Tolvaj je vun zel sve do zadnjoga filtera. Dugo su iskali i zvędali što je mogel tak veliki nevalaneč biti, doklam su tolvaja Kolmanić Jozef 13 lęt staroga potepuha ravno vu onim hipu vlovili, kad je pri Pintać Karolj peku čizme inoštve šteli odnesti. Potepuh je valoval, da presefnoga meseca nekoji dan med poldanom se vu cirkvu skrili i kad ga nikoga već ni bilo nutri s kusturom je razbil šparavca i peneze odnesel. Kupil si je opravu i kak pošten sin i mater je poslal 6 koruna, ove druge pak je tak potepel, nekaj pak pajdašom sdaval. Naprimer Šajnović Filipu je za dvě tri šake penez dal, ali kuluku je to sbilo, to niti jeden nezna. Lopov takodjer nezna, kuluku je vu šparavcu bilo. Vezda ga budu vu takvo školu poslali, gde bude se postenje vućil.

— **Žandar i tolvaj.** Vu Abaujsanto su dva lagve vina vkradli od Sabo Józefa. Žandari su odmah na trag došli. Tolvaj je Tot Janoš poljodelavec bil. Stražamester je nuter išel jeden žandar pak je na dvoru ostal. Vu kuhnji je gazdarica ravno doge kurila i na jedni dogi je spazil stražamester Sabo Józefa ime. Taki je na red pobral gazdo, koj je vu onim hipu, kad je žandar pregledaval dogu, kad vudril skamenom žandara po glavi, da je odmah doli opal. Sad se je na njega spravil i počel ga je dale tući. Kad je drugi žandar nuter došel i videl pajdaša vu nepogibelji, taki je na smrt strelil tolvaja. Pokedob pak je i gazdov sin bil takodjer krivac, njega su vlovili i nuter odegnali.

— **Vadasija na medveda.** Vu Beču je s jednoga cirkusa medved vušel i više ljudih teško oranil. Komaj su ga mogli vu jedno pivnicu natirati. Sad su policaj med vratami čekali i kad je šteli vun vđrti odmah su strelali na njega. To je višeput probali uvěk je nekojn kuglju dobil. Pokedob pak je to dugo trajalo, zapovednik je odredil policajom, da moraju vu pivnicu iti. Ovi su pazljivu nuter išli i kad su s jednoga kola morganje čuli, ta su počeli strelati. Kad se morganje već ni čulo, pazljivo su vu kot išli gde je medved već crkjeni bil. Stodeset kuglji je dobil, doklam je vcrkel.

— **Streljeni navučitelj.** Nemet Šandor i Bertok navučitelji su vadasili na ser-

njake. Pod večer je Nemet proti domu se spravil. Pajdaš, koj je malo za ostal i na ružanje je mislil, da sernjak ide i dvaput je strelil na Nemetija, koj je odmah vumral. Bertok od žalosti je obnored.

— **Umorstvo.** Majdan Janoš vu jednim banko je s versaval službo. V nedelju pred poldan, kad ga nikoga ni bilo vu banku, na jeden klin se je obesil i doklam su ga spazili, već je mrtev bil. Lista nije ostavil i tak njegvi bližnji neznaju, kaj je na to napeljalo nesrećnoga človeka. Pajdaši njegvi tak veliju, da vnoğıput se je tužil na ženo, koja je smirum betugevala i brćčas s bog toga se je skonćal. Četiri dece je ostavil, najmlajšo je četiri lęt staro, najstareši pak je štacunarški detić.

— **Raubar po bělim dnevju.** V subotu po poldan se špancirala Halas Šandor mjernika žena po vnlci, kad je k njoj skoćil jeden dvajstipet lęt star dečko i strgel ji je s ruke taškicu vu kojuj je četerdeset koruna bilo. Živan je tak fletno odbejžal i tak je s ginul, da ni su ga mogli vloviti.

— **Tragedia vu Schönbrunno.** Još v tork je bila vadasija okolo Schönbrunna, kad je jeden vadas tak nesrećno strelil, da je Vede Mor hollandskoga poslanika sina trofil. Rana je strašno nevarna bila i kak sad telegrafiraju, na mladim baruno nije bilo moći više pomoći, v petek v jutro je vumral.

— **Zmrznemu se.** Ako bude to tak duže terpelo, kak se ove dane započelo, onda za par danov na sto jezer ljudstva bude krićalo, ako nebude pomoći, morali budemo pomrznuti. Od svih stranih dođeju glasi, da se znenada velika zima napravila. Sveposut snęg i veliki vihiri.

— **Živan vu sobi.** Dunaföldvaru miñući dan jeden potepuh je šteli po noći čeloga obitelja zaklati. Rėvės Gjura dobrostojeći gazda pogodil je za slugu jednoga potepuha, koj se za staroga iz spuščenoga soldata dal vun. Gazda vu štali mu je dal stana. On dan je gazdarica mladino vozila vu Budapest i okolo pol noći je došla dimo. Imala je još sto četerdeset koruna. Potepuh je s jednom lopatom vu hižu vđrl i tak je vudril gazdaricu po ruki, da se odmah potrla. Na krić je i gazda dobejžal vu sobu i počel se je trgati s potepuhom, koj je med tem toga i 8 lęt staroga dećca strašno oranil na obrazu. Takodjer i gazda je tak nesrećno opal, da se i njemu ruka potrla. Samu tak je mogel lopov na pol gol vući. Sad svi tri vu tezkah ranah ležiju, živana pak išćeju. Gazdarica jedenajst plazėrov je dobila i tak je rajena, da lahko niti vu življenju ni ostane.

Zahvala.

Kad je oktobra 27-ga na Kisrokušu oženj bil Belica, Drávasentmihalj, Felsőkirajfalva, Janošfalu, Kristótfalva, Murasilvagj, Njirvölgy, Sentilona i Zalaujvar občine kak je naj fletneše bilo moći su pri ognju bile svojemi špircakami i tuliko ljudstva je došlo iz ovih obćinah, da samu njim moremu zahvaliti, da smu strahovitnoga ognja mogli pogasiti.

Naj primeju ove plemenite občine, takodjer i birovi, poglavari i svi koji su pri ognju nazoćni bili izkren pozdrav i zahvalnost od grofoske gospođije.

Nekaj za kratek čas.

Zaljubljena Barica.

Barica: »Matek, znaš kaj, ja ti bum povedala, naj zeti onakovu, koja ti se sama nudi — nijena ni za niš!... Zemi rajše mene.

Medju sobom.

Sobarica: »Zar ne, Jožek, ja bi mogla posve dobro biti i milostiva gospođja?« — Sluga: »Bezobrazna bila bi dosta zato.«

Sumnja.

A: »Što je to danas, već ste 10 puta spali sa konja?«

B: »Moj konj ima sigurno danas nešto proti meni!«

Bezobrazno.

Prosjak (koji je dobio od jedne gospođe dva filira):

»Milostiva, moram vam što povratiti?«

Seljačka mjera.

Žena: »Mika, daj zini, da vidim kak velike gomboce bi napravila!«

Medju jednakima.

»Kako sem opazila, ti si posve intimna sa ovim gospodinom, koji je sad otišao.«

»Ah, to je samo moj muž, koji je kod mene na stanu.«

Zna da je kriva.

»Čuješ, Lina, vam je jedan čovjek...«

Kći: »Kazi mu, neka dođe drugiput sa računom!«

Mati: »Ali on ne ima nikakova računa!«

Kći: »Onda je pogriješio vrata!«

Sudec (koji je viziteroval zdence): »Ova vaša voda je jako zloćesta.«

Mužaća: »Nikaj za to! Ovdj njim stajuju ljudi, koji žedju navěk s vinom gasiju.«

Vu vagonu.

A: Im zaprite jenkrat toga obloka, vam je strašno hladno!«

B: Pak kaj mislite, da bude onda vam toplješe?«

Dober računista.

Sudec: »Kuliko su od prilike vrdne bile čizme, kaj su vam vkradjene?«

Tužitelj: 12 forintov koštale su nove, dva put sam je dal popraviti po 1 for. 50 kr, vsega skupa andal 15 forinti.

Teca: »Ali miškec, tvoja je svedoćba opet jako zloćesta.«

Miškec: »Tak? A gospon navučitelj mi je rekul, da je još predobra za me.«

Francek: Ti bi teca morala iti k doktoru.

Teca: (zaćudjeno) Zakaj?

Francek: Moj tatek je v čera pri večerji rekul, da imaš strašno zloćesti jezik.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpfefer“ lilliomtejszappan. Védjege „Steckenpfefer“, készíti Bergmann et Co. czég Teichen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-drogéria-illatszertár s minden e szakmába vágó üzletben. Darnbja 80 fillér. — Használóképen csodálatosan bevált a Bergmann féle „Manera“ lilliomtejkém fehér és finom női kezek megővésására, ennek tubusa 70 fillérrét mindenütt kapható.

Gabona árak. — Ciena zítka.

mmázsa	l m-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrendű	Hrz	15 00 —
Árpa	Ječmen	15 00 —
Zab	Zob	17 50 —
Kukoricza	Kuruza suha	15 20 —
Fehér bab új	Grah bel	25 00 —
Sárga bab	• zúti	18 00 —
Vegyés bab	• zmesán	17 00 —
Kendermag	Konopjoseneme	22 00 —
Lenmag	Len	25 00 —
Tökmag	Koščice	27 00 —
Bükköny	Grahorka	16 00 —

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irigal-masrend tulajdona. Előorángu kénes hévívízű gyógyfürdő, modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéjű nircs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

MONTRE ZENITH
PRÉCISION-ELEGANCE

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollák Bernát
órá- és ékszerésznél
Varaždin

Tisztítsd csak
Globus
Tisztító kivonattal
a világ legjobb fémtisztítószeré

1125 sz. 1912

Arverési hirdetmény.

Vb Brandl Ignác és neje Hirschl Etelka ellen az alsó-lendvái kir. járásbíró-ság 1912 V. 377/7 sz. kikiáltást rendelő végzése Zilapaka községben

folgy évi november hó 15-ik napján delután 4 órakor kukorica, vörö-hegyes, b.b. horhó bor, búk köny, burg-nya, hordók, gépotaj szőlő törköly és egyéb ingóságok 786 K becsértékben bírói árverés után fognak eladatni következő általános árverési feltételek mellett: Ha a tárgy becsérteke meg nem gérletnek,

az a kikiáltási áron alól is a legtöbbet ígérő által megvettnék jelentetik ki még akkor is, ha más árverelő által ígérlet nem tétellett. Minden tárgy vételára azonnal készpénzben fizetendő, melynek lefizetése után az elárverezett tárgy a vevő birtokába adatik. Ha a legtöbbet ígérő a vételárt azonnal le nem fizetné, a tárgy azonnal újabban árvereltetik s ez esetben a fizetést nem teljesítő árverelőnek a netaláni többlethez igénye nincs, ellenben a netaláni kisebb összeget pótolni kötelez és az árverés további folyamán részt nem vehet.

Ezen árverést az 1908. évi XLI t-c. 20. §-a rendelkezéséhez képest mindazon végrehajthatók, foglaltatók és fölülfoglaltatók követelésének kielégítésére is elrendelem, a kiknek javára fenti ingókra a foglalás mai napig fogyanatosított.

Kelt Alsó-lendván, 1912 nov. 5. 973

Havel Ede
kir. bír. végrehajtó, Alsó-lendva

731 sz. 1912.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlatki kir. járásbíró-ság 1912. évi 457/1 sz. végzése következtében dr. Kovács Lipót ügyvéd által képviselt Franceska Vidosselt s társa javára 181 K 281 s jár. erejéig 1912. évi szept. hó 25-én fogyanatosított kielégítési végrehajtás útján le- és fölülfoglalt és 800 K-ra becsült 2 világospej kanca lóbólálló ingóságok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlatki kir. járásbíró-ság 1912. V. 457/1 sz. végzése folytán 181 K 28 f tőkekövetelés s ennek 1922. évi március 16 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 63 K 69 f bíróilag már megállapított erejéig Felsőpálán alperes lakásán leendő eszközésére

1912. évi nov. hó 14 napjának d. e. 10 órája határidőül kítűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi, LX. t-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fölülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlatk, 1912. okt. 41. 972

Minden szabásminta csak 60 fillér!

Ujdonság!

... Szál után szabva, tehát ...
... szövettelvagdalás lehetetlen ...

Egyedüli árusítása:
Strausz Sándor
könyvkeres., Csáktornya

Műlan.

Tessék
ügyelni a
valódi :Franck:
kávé-pótlék
bevásárlásánál ezen
X7597A 051. A.G.W.

PROGRESS egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SANDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Tisztán

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVARI (HEINRICH-féle) :::

Glycerin szappan
Tojás „
Mandula „
Márvány „

A kolozsvári gyógyszerzappan gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszítő

:: dűsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

Rum kiváló minőségű, lit. á. K 130.- és 140.-

Szilvórium magyar szilva, lit. á. K 140.- és 150.-

Törköly pálinka lit. á. K 140.- és 150.-

Rum joko fin., liter od. 130.- K 140.-

Slivovica joko dobri, liter od. 140.- K 150.-

Tropica žganica, liter od. 140.- K 150.-

Kapható:

Hochsinger M. és Fiai cégnél

Csáktornya.

Dobva se pri:

Hochsinger M. i Sinovi firmi

Csáktornya.

TÖRHETETLEN!

Magyar

SIEMENS-SCHÜCKERT-MŰVEK
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

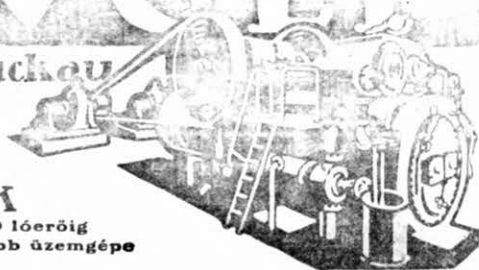
R*WOLFF

Magdeburg-Buckau

Magyarországi Képviselői:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK

Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

Egy jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik

fischel fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomd. Csáktornya

Huszholdas hegyibirtok,

1/2 órányira Alsólendvától, amely 6 hold harmincéves erdő, 6 hold kaszáló és 8 hold szántó földből áll, **jutányos árért** szabad kézből eladó.

Bővebbet BELLECZ EDE körmegyei jegyző urnál Stridóváron és a kiadó-hivatalban.

Jeden dvajstimekotni goričniimetek

od Alsólendva varaša na pol ure, kol stoji iz 6 mekot trideset godišnje šume, 6 mekot senoškoje i 8 mekot oranje zemlje, **za jeftin cenu** iz slobodne ruke je na prodaju.

Obilješe pri gosponu BELLECZ EDE notarijušu na Štridováru i u izdateljstvo.

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-fele pemetefü czukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-féle kérjünk, mivel sok hasonlatos utáznata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RETHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor.
Mindenütt kapható.

Az emberi kéz mint sérvkötő SENSATIÓS TALÁL MÁNY!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBLITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 70. Félémelet.